

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO REPUBLIKI

SŁOWACKIEJ

I. Ogólne informacje o kraju.

I.1. Wprowadzenie.

- **Położenie:**

Republika Słowacka położona jest w Europie Środkowej. Graniczy z następującymi państwami: Węgry (679 km), Polska (597,5 km), Czechy (265 km), Austria (127,2 km), Ukraina (98 km). Punkty skrajnie wysunięte to: Patince – 4743'55" szerokości geograficznej południowej, Oravska Polhora – 4936'54" szerokości geograficznej północnej, Zahorska Ves – 1650'04" długości geograficznej zachodniej, Nova Sedlica – 2234'20" długości geograficznej wschodniej. Maksymalna długość państwa to 428 km (wschód – zachód), natomiast maksymalna szerokość to 195 km (północ – południe). Główną rzeką jest Dunaj, który łączy stolicę – Bratysławę z dwiema metropoliami Europy: Wiedniem i Budapesztem.

- Ustrój polityczny: republika.
- Typ rządu: demokracja parlamentarna.
- Powstanie państwa: 1 styczeń 1993 rok.
- Członek Unii Europejskiej od 1 maja 2004 roku.
- Prezydent: Ivan Gasparowic (od czerwca 2004 roku).
- Waluta: Korona słowacka (Sk), 1 Sk = 100 halerzy (h).

Wyróżniamy banknoty o wartościach 5000, 1000, 500, 200, 100, 50 i 20 Koron, natomiast monety o nominałach: 10, 5, 2, 1 Sk i 50 h.

- Powierzchnia: 49035 km².
- Ludność: 5379450 osób – według spisu ludności z 2001 roku.
- Gęstość zaludnienia: 109,9 osób na kilometr kwadratowy
- Język urzędowy: słowacki.
- Największe miasta (według zaludnienia): Bratysława (stolica) – 452228, Koszyce – 240915, Preszow – 92687, Nitra – 87357, Żylina – 86685, Bańska Bystrzyca – 84919.
- Podział administracyjny: Państwo podzielone jest na 8 jednostek terytorialnych: Trnawski, Bratysławski, Koszycki, Trenczyński, Nitrzański, Żyliński, Bańskobystrzycki, Preszowski.
- Narodowości: Słowacka – 86,6%, Węgierska – 10,8%, Romów – 1,8%, Czeska – 1,2%, Rosyjska – 0,3%, Ukraińska – 0,3%, Niemiecka – 0,1%, Polska – 0,1%, inne – 0,2%.

- Religie: rzymskokatolicka – 60,3%, protestancka – 6,2%, grekokatolicka – 3,4%, ortodoksyjna – 0,6%, bez religii – 9,7%, brak danych – 18,2%.
- Główne rośliny rolnicze to: pszenica, żyto, kukurydza, ziemniaki, burak cukrowy.
- Hodowla: bydło rogate, świnie, drób, owce, kozy.
- Główne gałęzie przemysłu: przemysł samochodowy, wydobywczy (węgiel brunatny), przemysł chemiczny, przetwórstwo rudy żelaza, nawozy, masy plastyczne.
- Surowce naturalne: rudy żelaza, rtęć, miedź, ołów, cynk.

I.2. Warunki rozwoju turystyki.

a. Atrakcje turystyczne.

Z uwagi na ukształtowanie terenu i uwarunkowania historyczne Słowacja dzieli się na trzy części – zachodnią, środkową i wschodnią, oraz na 22 regiony historyczno – etnograficzne, różniące się krajobrazami, zabytkami historii i kulturą ludową. Do najatrakcyjniejszych regionów należą: Spisz, Gemer, Tatry, Liptów, Szarysz, Orawa, Turiec, Górny Zemplin oraz Bratysława i jej okolice.

• Słowacja Zachodnia.

Tereny od granicy z Czechami do linii Wagu są krainą przeważnie nizinną, w której wyróżniają się szeroka dolina Wagu, żyzna Nizina Naddunajska przecinana odnogami Dunaju oraz niewysokie, porośnięte lasami liściastymi pasmo Małych Karpat z rozległymi winnicami na zboczach.

Do największych atrakcji tej części kraju należą: Bratysława z zamkiem, starówką, muzeami i rzymskimi wykopaliskami, Małe Karpaty z ruinami zamków i kilkusetletnimi miasteczkami winiarskimi Svaty Jur, Pezinok i Modra, znakomicie zachowany zamek Czerwony Kamień, kąpieliska termalne w Dunajskiej Stredzie i Wielkim Mederze, starówka w Trnawie, twierdza w Komarnie, uzdrowisko w Pieszczanach oraz zamki w dolinie Wagu (Beckov, Cachtice, Trenczyn).

• Słowacja Centralna.

Środkową część kraju prawie bez reszty wypełniają góry przecinane dolinami rzek i potoków.

Na północy wyrasta potężny masyw Wysokich Tatr, ku zachodowi pasmo opada w malownicze Tatry Zachodnie oraz Beskidy Orawskie i Kisuckie. Na południe, oddzielone Kotliną Podtatrzańską, wznoszą się Niżne Tatry z Dziumbierem (2043 m.n.p.m.). Ich kontynuacją w kierunku zachodnim są pasma Wielkiej i Małej Fatry. Na południe od Niżnych Tatr, po drugiej stronie doliny górnego Hronu piętrzą się Słowackie Rudawy i wulkaniczne pasmo Polana. Na zachód ciągną się zielone Góry Szczawnickie, Góry Kremnickie, Ptacznik i Trybecz.

W dolinach wśród gór leży mnóstwo atrakcyjnych miejscowości, do których należą m.in.

Žylica z elegancką starówką, Martin z muzeum etnograficznym i skansenem wsi słowackiej, Liptowski Mikulasz z malowniczym rynkiem, muzeami, galeriami i zabytkową synagogą, Poprad z renesansowym rynkiem w Spiskiej Sobocie, Prievidza ze wspaniałym zamczyskiem Bojnice, Bańska Szczawnica – średniowieczne miasto górnicze wpisane w całości na Listę UNESCO, Orawski zamek, Zuberec, wieś ze skansenem wsi orawskiej, Pribylina ze skansenem wsi liptowskiej, Svätý Kríž z największym kościołem artykularnym Europy Środkowej, czy wreszcie Vlkolinec – wioska-rezerwat architektury ludowej.

- Słowacja Wschodnia.

Najwyższa i najmniejsza część kraju, przeciętana niezbyt wysokimi pasmami biegnącymi we wszystkich kierunkach, które opadają ku rozległej Równinie Wschodniosłowackiej.

Na północy wznoszą się Pieniny i południowe zbocza Beskidu Niskiego i Bieszczad, a dalej na południe ciągną się Góry Lewockie i Rudawy Spiskie z krainą krasową, nazywaną Słowackim Rajem. Rudawy Spiskie przechodzą na południu w Słowacki Kras – region wielu jaskiń. Na południe od Bieszczad zaczynają się Góry Bukowskie z zielonymi połoninami. Od zachodu sąsiadują z nimi niewysokie Góry Laboreckie i Góry Ondawskie z polami ciągniętymi się wysoko pod szczyty i drewnianymi cerkiewkami w dolinach, a od południa wulkaniczne pasmo Wyhorlat, opadające ku pociętej rzekami Nizinie Wschodniosłowackiej.

W dolinach znajdują się liczne miejscowości o średniowiecznym rodowodzie, które w dużym stopniu zachowały swoje dawne oblicze. Śródmieścia Lewoczy, Bardejova, Kieżmarku, Rożniawy, Podolińca, Koszyc i Preszowa przetrwały w prawie niezmienionym kształcie od średniowiecza. Zamki Lubowla i Kraśna Horka należą do najlepiej zachowanych w kraju, a ruiny spiskiego zamku niedaleko Lewoczy są najrozleglejsze w tej części Europy. W Bardiowie i Svidniku znajdują się skanseny wsi łemkowskich. Wśród licznych rezydencji magnackich wyróżniają się znakomicie zachowane, wraz z wyposażeniem, pałace w Markusovcach i Betliarze. Do największych atrakcji możemy zaliczyć również średniowieczne kościołki ozdobione gotyckimi freskami we wsiach Stitník, Zehra, Dravce, Ochtina i Kocelovce oraz jaskinie: Dobszyńska, Ochtińska, Gombasecka i Domica.

b. Regiony koncentracji ruchu turystycznego.

W Republice Słowackiej wyróżniamy 21 regionów koncentracji ruchu turystycznego. Są to obszary o zróżnicowanej rzeźbie terenu, na których możemy spotkać różnorodne walory przyrodnicze i antropogeniczne. To niewątpliwie wpływa na odmienne formy turystyki, jakie dominują na wyróżnionych obszarach.

- Region Bratysławy – dominujące typy turystyki: turystyka biznesowa, krajoznawcza,
- Kraina Naddunajska – dominujące typy turystyki: wypoczynek nad wodą (również wody termalne), sporty wodne, turystyka krajoznawcza,

- Region Zagórza (Zakarpacie) – dominujące typy turystyki: turystyka wiejska, wypoczynek nad wodą, wizyty w SPA,
- Region Dolnego Wagu – dominujące typy turystyki: turystyka biznesowa, krajoznawcza, wypoczynek nad wodą (również wody termalne), wizyty w SPA,
- Centralny Region Wagu – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, biznesowa, wiejska, wizyty w SPA,
- Północny Region Wagu – dominujące typy turystyki: turystyka biznesowa, krajoznawcza, wizyty w SPA, wypoczynek nad wodą (głównie wody termalne), turystyka górską zarówno latem jak i zimą,
- Region Nitry – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, biznesowa, pielgrzymkowa, wypoczynek nad wodą,
- Region Górnej Nitry – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wizyty w SPA, narciarstwo,
- Region Turciański – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wizyty w SPA, wypoczynek nad wodą (również wody termalne), turystyka górską zarówno latem jak i zimą,
- Region Orawy – dominujące typy turystyki: turystyka górską zarówno latem jak i zimą, turystyka krajoznawcza, wypoczynek nad wodą, sporty wodne,
- Region Liptowa – dominujące typy turystyki: turystyka wiejska, krajoznawcza, biznesowa, wizyty w SPA, wypoczynek nad wodą (również wody termalne), sporty wodne, turystyka górską zarówno latem jak i zimą,
- Region Ipel – dominujące typy turystyki: wypoczynek nad wodą (głównie wody termalne), wizyty w SPA, turystyka wiejska,
- Region Gemer – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wizyty w SPA, wypoczynek na łonie natury (lasy, góry),
- Górny Region Hronu – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wiejska, biznesowa, wizyty w SPA, turystyka górską zarówno latem jak i zimą,
- Dolny Region Hronu – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wiejska, wizyty w SPA, wypoczynek nad wodą (również wody termalne), turystyka górską zarówno latem jak i zimą,
- Region Tatr – dominujące typy turystyki: turystyka górską zarówno latem jak i zimą, turystyka motywacyjna, krajoznawcza, wizyty w SPA,
- Region Spiszu – dominujące typy turystyki: turystyka wiejska, krajoznawcza oraz górską (zarówno latem jak i zimą),
- Region Koszyc – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, biznesowa,

wypoczynek nad wodą, wyjazdy na zakupy,

- Region Saris – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wizyty w SPA, wyjazdy na zakupy, turystyka górską zarówno latem jak i zimą,
- Region Górny Zemplin – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wypoczynek nad wodą, wyjazdy na zakupy, wypoczynek na łonie natury (las, góry),
- Region Dolny Zemplin – dominujące typy turystyki: turystyka krajoznawcza, wyjazdy na zakupy, wypoczynek nad wodą.

C. Dostępność komunikacyjna.

- Komunikacja samochodowa.

Drogi na Słowacji mają raczej dobrą nawierzchnię. Dzielą się na autostrady, drogi krajowe I i II klasy (opatrzone dwucyfrowym numerem), oraz drogi lokalne (numer trzycyfrowy). Istotnym mankamentem jest stosunkowo słabe oznakowanie. Z pośród niemal 18000 km dróg publicznych, drogi główne stanowią około 17 %. W 2004 roku było czynnych 316 km autostrad. Główna autostrada kraju D1 z Koszyc do Bratysławy przez Żylinę jest gotowa na razie we fragmentach. Autostrada D2 prowadzi z Bratysławy przez Malacky do granicy z Czechami w Kutach. Drogi krajowe, najczęściej jednopasmowe z szerokimi pobocznymi, zimą są systematycznie odśnieżane. Boczne drogi lokalne są najczęściej wąskie i słabo oznakowane, ale mają jednak zadowalającą nawierzchnię.

Oplaty za przejazd autostradami i drogami szybkiego ruchu realizowane są za pomocą winiety z roczną, miesięczną, ewentualnie tygodniową ważnością, co także zależy od tonażu samochodu. Ceny winiet w 2007 roku wynoszą: winieta tygodniowa 150 SK, a miesięczna 300 SK (dla pojazdów o nośności całkowitej do 3,5 ton).

- Komunikacja kolejowa.

Linie kolejowe na Słowacji o zagęszczeniu 74 km na km² mają ponad 3600 km długości i łączą większość miast Słowackich. Do najważniejszych linii kolejowych możemy zaliczyć odcinki Bratysława – Kuty, Bratysława – Żylin, Żylin – Koszyce i Bratysława – Szturowo. Sieć kolejowa Słowacji łączy się z państwami sąsiednimi i jest częścią Europejskich linii kolejowych. Istnieją proste połączenia międzynarodowe z Wiedniem, Warszawą, Budapesztem, Bukaresztem, Moskwą, Kijowem i Pragą.

- Komunikacja wodna.

Zasadniczym znaczeniem dla osobowej i towarowej komunikacji wodnej ma rzeka Dunaj, która jest najważniejszą rzeczną arterią komunikacyjną. Łączy Bratysławę, Wiedeń i Budapeszt, a także Słowację z Austrią oraz z Węgrami i dzięki kanałowi Dunaj – Ren – Mohan spaja Morze Północne z Morzem Czarnym.

Najważniejsze żeglugi rzeczne to:

1. Bratysława – Wiedeń – Bratysława
 2. Bratysława – Budapeszt – Bratysława
 3. Bratysława – Devin – Bratysława
 4. Okręg Bratysławski
- Komunikacja lotnicza.

Republika Słowacka ma kilka ważnych państwowych lotnisk: Bratysława Airport – położone 9-12 km od centrum miasta, Koszyce Airport – oddalone 10 km od centrum tego miasta, Tatry-Poprad Airport – oddalone 5 km od miasta oraz Airport Sliac. Natomiast ważne lotnisko międzynarodowe Wiedeń International Airport oddalone jest tylko 50 km od Bratysławy.

d. Ukształtowanie terenu:

Cechą charakterystyczną Słowacji są stosunkowo duże różnice wysokości nad poziomem morza. Prawie 80% jej terytorium leży na wysokości ponad 700 m.n.p.m., a rozległe lasy zajmują 37% powierzchni kraju. Słowacja środkowa i północna jest raczej górzysta, ciągnie się tam łuk karpacki. Południe i wschód państwa położone są na nizinach, które stanowią znaczny obszar rolniczy Słowacji. Tak więc maksymalna wysokość nad poziomem morza to 2656 metrów - Gerlach (najwyższy szczyt Tatr), natomiast minimalna to 95 metrów – Bodrog.

Tak bogata rzeźba terenu pozwala na uprawianie wielu różnorodnych form turystyki, począwszy od turystyki pieszej, trekkingu, poprzez turystykę narciarską, konną, aż po wspinaczkę skałkową, paralotniarstwo, zorbing oraz wiele innych.

e. Klimat.

Republika Słowacka położona jest w klimacie umiarkowanym ze szczególnymi zmianami pór roku. Przeciętna temperatura zimą wynosi -2 stopnie Celsjusza, a latem 21 stopni. Najchłodniejszym miesiącem roku jest styczeń, natomiast najcieplejszymi są lipiec i sierpień. W położonych najwyżej obszarach Słowacji śnieg utrzymuje się przeciętnie 130 dni w roku. Sprzyja to rozwojowi turystyki narciarskiej (narciarstwo zjazdowe i biegowe).

II. Analiza rynku turystycznego Republiki Słowackiej.

II.1. Rynek recepcji turystycznej.

- Wielkość przyjazdów:

Tab.1. Przyjazdy do Słowacji w latach 2002 – 2006 (w mln).

Liczba zagranicznych turystów, którzy spędzili noc	2002	2003	2004	2005	2006
	1398740	1386791	1401189	1514980	1611808
Turyści ogółem (krajowi i zagraniczni)	3446442	3373540	3244485	3428083	3583879

Źródło: www.economy.gov.sk

Jak widać na podstawie powyższej tabeli ogólna liczba przyjazdów początkowo nieznacznie spada – lata 2002 – 2004, natomiast od 2005 roku można zauważyć wzrost ogólnej liczby turystów, zarówno krajowych jak i zagranicznych. Z kolei liczba turystów zagranicznych w badanym okresie wzrasta, stanowią oni ponad 40 % ogólnej liczby turystów. Najmniej turystów zagranicznych przyjechało w 2003 roku – 1386791, a najwięcej w 2006 roku – 1611808. Wynika z tego, iż w 2006 roku przybyło około 15 % więcej turystów zagranicznych niż w roku 2003.

Tab.2. Liczba spędzonych nocy w latach 2002 – 2006.

Liczba spędzonych nocy przez turystów zagranicznych	2002	2003	2004	2005	2006
	5043075	4964392	4674995	4872042	5133533
Ogólna liczba spędzonych nocy (turyści krajowi i zagraniczni)	12306192	12058956	10748537	10732754	11137565

Źródło: www.economy.gov.sk

Z powyższej tabeli wynika, iż ogólna liczba spędzonych nocy spada od 12306192 w 2002 roku do 10732754 w 2005 roku. Od 2006 roku można zauważyć wzrost ogólnej liczby noclegów. Z kolei liczba spędzonych nocy przez turystów zagranicznych również początkowo spada (lata 2002 – 2003); następnie utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie (lata 2003 – 2005), a od 2006 roku wzrasta. Noclegi te stanowią około 40 % ogólnej liczby noclegów. Najmniej spędzonych nocy przez turystów zagranicznych możemy zaobserwować w 2004 roku – 4674995,

a najwięcej w 2006 roku – 5133533. Wynika z tego, iż w 2006 roku 10 % więcej turystów zagranicznych spędziło noc w Republice Słowackiej niż w roku 2004.

- Kraje emitujące turystów do Republiki Słowackiej:

Tab.3. Kraje emitujące turystów do Republiki Słowackiej w latach 2003 – 2006

KRAJ	LICZBA TURYSTÓW				
	2003	2004	2005	2006	%
Rep. Czeska	469,991	419,273	424,900	455,381	28,3
Polska	215,383	179,078	198,479	224,159	13,9
Niemcy	175,746	188,067	194,158	190,422	11,8
Węgry	100,546	111,065	121,615	121,981	7,6
Austria	51,365	55,609	55,630	60,560	3,8
Włochy	37,996	50,201	59,344	60,971	3,8
Wlk. Brytania	26,062	34,349	51,720	63,137	3,9

Źródło: www.economy.gov.sk

Jak widać na podstawie powyższej tabeli głównym krajem emitującym turystów do Słowacji jest Republika Czeska (28,3 %). Kolejne miejsca zajmują Polska (13,9 %) i Niemcy (11,6 %). Natomiast liczba przyjazdów z wymienionych państw w latach 2003 – 2006 przedstawia się następująco:

- ➔ Republika Czeska – najwięcej turystów przyjechało w 2003 roku; kolejne lata pokazują spadek liczby przyjazdów, ale z minimalną tendencją wzrostową,
- ➔ Polska – tu sytuacja jest podobna jak w Republice Czeskiej – spadek liczby przyjazdów, ale również z minimalną tendencją wzrostową. Najwięcej turystów przyjechało w 2006 roku,
- ➔ Niemcy – przyjazdy z tego kraju w kolejnych latach są coraz większe. Najwięcej turystów przyjechało w 2005 roku. W 2006 roku Słowację odwiedziło nieco mniej Niemców,
- ➔ Węgry, Austria – tu z kolei liczba przyjazdów wyraźnie rośnie, Najwięcej turystów przyjechało w 2006 roku,
- ➔ Włochy, Wielka Brytania – natomiast te państwa emitują co roku znacznie większą liczbę turystów; szczególnie Wielka Brytania – tu liczba przyjazdów w 2006 roku była o około 50 % większa niż w 2003 roku.

Podsumowując powyższe rozważania można stwierdzić, iż krajem emitującym największą liczbę turystów jest Republika Czeska, natomiast największy wzrost liczby przyjazdów w kolejnych

latach przypada na Wielką Brytanię.

- Dochody z turystyki przyjazdowej:

Tab.4. Dochody z turystyki przyjazdowej w latach 2002 – 2006.

Dochody z turystyki przyjazdowej	2002	2003	2004	2005	2006
W mil. SKK	32820,0	31736,0	29069,7	37529,1	44985,2
W mil. USD	724,0	863,0	901,2	1209,8	1513,4
W mil. EUR	768,6	764,9	725,9	972,4	1207,7

Źródło: www.economy.gov.pl

Jak widać na podstawie powyższej tabeli dochody z turystyki przyjazdowej początkowo maleją – lata 2002 – 2004, z kolei w latach 2005 – 2006 można zauważyć ich wzrost. Najmniej dochodowy był rok 2004 – 725,9 EUR, natomiast najbardziej dochodowy był rok 2006 – 1207,7 EUR. Porównując te dwa okresy można stwierdzić, iż w 2006 roku dochody z turystyki przyjazdowej wzrosły o około 40 % w stosunku do 2004 roku.

- Cele przyjazdów zagranicznych turystów do Republiki Słowackiej:

Tab.5. Cele wizyt zagranicznych turystów w 2006 roku (w %):

CELE PRZYJAZDÓW	REP. CZESKA	POLSKA	AUSTRIA	WĘGRY	UKRAINA	NIEMCY
Wycieczki objazdowe	18,4	19,6	49,4	33,3	19,2	51,4
Turystyka biznesowa	29,4	9,6	16,5	13,0	15,4	11,6
Wizyty u rodziny	25,1	5,0	12,7	14,2	15,4	8,7
Zakupy	8,3	22,4	12,7	27,6	46,2	0,0
Wyjazdy rekreacyjne	9,9	33,8	5,1	4,1	3,8	4,3
Turystyka kulturalna	6,1	9,6	2,5	7,7	0,0	11,6
Turystyka zdrowotna	2,7	0,0	1,3	0,0	0,0	12,3

Źródło: www.economy.gov.sk

Jak wynika z powyższej tabeli cele wizyt zagranicznych turystów z wybranych krajów są

niejednorodne i przedstawiają się następująco:

- ➔ Dla mieszkańców Republiki Czeskiej największą popularnością cieszy się turystyka biznesowa (29,4 %), natomiast najmniej turystów z tego kraju odwiedza Słowację w celach leczniczych i zdrowotnych (2,7 %),
 - ➔ Z kolei Polacy stawiają na rekreację i aktywny wypoczynek (33,8 %), natomiast najmniej popularne są również wyjazdy w celach leczniczych (0,0 %),
 - ➔ Austriacy preferują wycieczki objazdowe po kraju, zwiedzanie ciekawych miejsc (49,4 %), z kolei przyjazdy w celach zdrowotnych również i w tym przypadku są najmniej popularne (1,3 %),
 - ➔ Węgrzy i Ukraińcy jeżdżą do Republiki Słowackiej głównie na zakupy (27,6 %; 46,2 %), analogicznie i turyści z tych krajów najrzadziej wybierają turystykę zdrowotną (0,0 %; 0,0 %),
 - ➔ Ostatni z wymienionych krajów to Niemcy. Turyści z tego państwa najchętniej wybierają turystykę objazdową po Słowacji (51,4 %), natomiast wyjazdy, których głównym celem są zakupy praktycznie są pomijane (0,0 %).
- Cele wizyt zagranicznych turystów na Słowacji według pór roku:

Tab.6. Cele wizyt zagranicznych turystów na Słowacji według pór roku w 2004 roku (w %):

CELE WIZYT	ZIMA	LATO	JESIEŃ	2004
Sporty zimowe	29,3	16,0	18,0	19,6
Turystyka górska	13,0	18,7	17,8	17,1
Wypoczynek nad wodą	9,5	18,1	9,9	12,0
Wizyty u rodziny, znajomych	10,3	8,7	10,6	10,0
Turystyka historyczno – kulturalna	5,4	9,8	8,7	8,4
Wyjazdy na zakupy	6,5	6,2	8,2	7,4
Tranzyt	8,7	6,9	7,0	7,3
Wizyty w SPA	5,2	3,2	8,1	6,3
Wycieczki objazdowe po kraju	4,2	5,7	5,3	5,2
Turystyka wiejska	2,3	2,5	2,6	2,5

Źródło: www.economy.gov.sk

Największą popularnością w okresie zimy i jesieni cieszyły się sporty zimowe (29,3 %; 18,0 %) oraz górskie wycieczki (13,0 %; 17,8 %). Natomiast latem najwięcej turystów wybrało turystykę górską i wypoczynek nad wodą (18,7 %; 18,1 %). Z kolei najmniejszą popularnością zarówno zimą, latem jak i jesienią cieszyła się turystyka wiejska (2,3 %; 2,5 %; 2,6 %) oraz

wycieczki objazdowe po kraju (4,2 %; 5,7 %; 5,3 %).

Ogólnie w 2004 roku najwięcej turystów wybrało sporty zimowe (19,6 %) oraz turystykę górską (17,1 %). Natomiast najmniej popularna była również turystyka wiejska (2,5 %) oraz wycieczki objazdowe (5,2 %).

- Regiony odwiedzane przez zagranicznych turystów:

Tab.7. Regiony odwiedzane przez zagranicznych turystów w 2006 roku (w %):

REGIONY	ZAGRANICZNI TURYSŃCI
Region Bratysławy	25,2
Kraina Naddunajska	1,6
Region Zagórza, Zakarpacia	1,5
Region Dolnego Wagu	6,1
Centralny Region Wagu	2,8
Północny Region Wagu	4,9
Region Górnej Nitry	1,4
Region Nitry	3,6
Region Turciański	2,0
Region Orawy	3,4
Region Liptowa	9,8
Region Ipel	1,6
Region Gemer, Słowacki Kras	1,0
Region Górnego Hronu	3,1
Region Dolnego Hronu	2,5
Region Tatr	19,7
Region Spiszu	2,2
Region Koszyc	3,3
Region Saris	2,6
Region Górny Zemplin	0,8
Region Dolny Zemplin	1,1

Źródło: www.economy.gov.sk

Jak widać na podstawie powyższej tabeli najczęściej odwiedzane regiony przez zagranicznych turystów to Region Bratysławy (25,2 %) i Region Tatr (19,7 %). Wynika to niewątpliwie z bardzo dużej atrakcyjności tych obszarów. Bratysława posiada wiele cennych i licznych zabytków (zamek, muzea, kościoły, starówka), niebezznaczenia jest również fakt, iż jest

stolicą Republiki Słowackiej. Z kolei Tatry to góry o charakterze alpejskim – jedne z nielicznych w Europie Środkowej. Przyciągają bogactwem przyrody i pejzaży. Stanowią bardzo malowniczy obszar. Natomiast najrzadziej odwiedzane regiony to Region Górny Zemplin (0,8 %) i Dolny Zemplin (1,1 %). Może to wynikać z położenia tych obszarów – blisko słynnego winiarskiego okręgu w okolicy miasta Tokaj na Węgrzech; często odwiedzanego przez turystów.

Do częściej odwiedzanych regionów należą: Dolny i Północny Region Wagu, Region Nitry, Orawy, Liptowa, a także Górny Region Hronu oraz Region Koszyc. Z kolei rzadziej odwiedzane regiony to: Kraina Naddunajska, Region Zagórza, Turciański, Ipel, Gemer, Spiszu i Saris, jak również Region Górnej Nitry oraz Dolnego Hronu.

- Długość pobytów zagranicznych turystów w Republice Słowackiej:

Tab.8. Średnia długość pobytu turystów z wybranych krajów w latach 2002 – 2006.

PAŃSTWO	ŚREDNIA LICZBA SPĘDZONYCH NOCY				
	2002	2003	2004	2005	2006
Republika Czeska	3,3	3,6	3,4	3,2	3,3
Francja	2,2	2,1	2,1	2,3	2,2
Węgry	3,0	2,9	2,8	2,7	2,7
Niemcy	5,9	5,9	5,2	5,2	4,7
Polska	3,5	3,3	3,1	3,1	3,2
Austria	3,4	3,4	3,2	3,1	2,9
Włochy	2,2	2,1	2,0	2,0	2,0
Wielka Brytania	2,4	2,4	2,3	2,4	2,2
Ukraina	4,5	4,5	4,6	4,4	4,7

Zródło: www.economy.gov.sk

Jak wynika z powyższej tabeli średnia długość pobytu turystów z wybranych krajów w badanym okresie wynosi około 3 noclegi. Największą liczbę spędzonych nocy notują turyści z Ukrainy i Niemiec (średnio 4 – 5 noclegów). Z kolei najkrótsze pobyty możemy zaobserwować wśród turystów z Włoch, Francji czy Wielkiej Brytanii (około 2 noclegi). Natomiast średnia długość pobytu turystów z poszczególnych krajów przedstawia się następująco:

- ➔ Republika Czeska: średnia długość pobytu – około 3,3 nocy (widoczna tendencja stabilizacyjna),
- ➔ Francja: średnia długość pobytu – około 2,2 nocy (widoczna tendencja stabilizacyjna),
- ➔ Węgry: średnia długość pobytu – około 2,8 nocy (widoczna tendencja spadkowa),

- ➔ Niemcy: średnia długość pobytu – około 5,3 nocy (widoczna tendencja spadkowa),
- ➔ Polska: średnia długość pobytu – około 3,2 nocy (widoczna tendencja spadkowa),
- ➔ Austria: średnia długość pobytu – około 3,2 nocy (widoczna tendencja spadkowa),
- ➔ Włochy: średnia długość pobytu – około 2 noce (widoczna tendencja spadkowa, ale w ostatnich latach większa stabilizacja),
- ➔ Wielka Brytania: średnia długość pobytu – około 2,3 nocy (widoczna tendencja spadkowa, ale w pierwszych latach badanego okresu większa stabilizacja),
- ➔ Ukraina: średnia długość pobytu – około 4,5 nocy (widoczna tendencja wzrostowa).

II.2. Rynek emisji turystycznej.

II.2.1. Turystyka zagraniczna mieszkańców Republiki Słowackiej.

- Kierunki i liczba zagranicznych wyjazdów turystycznych mieszkańców Słowacji.

Tab.9. Kierunki i liczba zagranicznych wyjazdów turystycznych mieszkańców Słowacji w latach 1997 – 1998.

KRAJ	1997	1998	%
Chorwacja	185000	205000	20,8
Grecja	87700	146000	14,8
Włochy	150000	140300	14,2
Czechy	159600	81000	8,2
Węgry	71900	78100	7,9
Hiszpania	84600	72100	7,3
Francja	31700	53400	5,4
Austria	38100	34600	3,5
Ogółem	1057000	988000	100

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Jak wynika z powyższej tabeli do najważniejszych krajów docelowych podróży zagranicznych mieszkańców Słowacji należą: Chorwacja (20,8 %), Grecja (14,8 %) i Włochy (14,2 %). Udział tych trzech krajów w całej turystyce zagranicznej to 49,8 % - 1998 rok.

Natomiast liczba wyjazdów do poszczególnych krajów w latach 1997 – 1998 przedstawia się następująco:

- ➔ Wzrost ilości przyjazdów z Republiki Słowackiej odnotowały takie kraje jak: Chorwacja (o

- około 10 %), Grecja (o około 40 %), Węgry (o około 8 %) oraz Francja (o około 40 %),
- Natomiast spadek ilości przyjazdów odnotowały: Włochy (o około 7 %), Czechy (o około 50 %), Hiszpania (o około 15 %) oraz Austria (o około 10 %).

Z kolei ogólna liczba wyjazdów zagranicznych zmniejszyła się z 1057000 w 1997 roku do 988000 w 1998 roku. Jest to prawie 8 % spadek liczby wyjazdów. Stanowią one około 21,8 % ogółu wyjazdów turystycznych.

- Cele zagranicznych wyjazdów turystycznych mieszkańców Słowacji.

Tab.10. Cele dłuższych wyjazdów zagranicznych mieszkańców Słowacji w latach 1997 – 1998 (w %).

CEL WYJAZDU	1997	1998
Pobyt nad morzem	54,9	64,6
Pobyt w górach	4,7	2,5
Pobyt w miastach	6,1	4,7
Wycieczka objazdowa	5,2	2,8
Pobyt nad wodą	5,8	7,5
Zdrowotny	0,3	0,9
Pobyt na wsi	0,6	0,3
Odwiedziny krewnych i znajomych	15,4	8,2

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Jak widać na podstawie powyższej tabeli największą popularnością cieszyły się pobyty nad morzem (około 60 %), natomiast najmniej popularna była turystyka wiejska i wyjazdy w celach zdrowotnych (około 0,5 %). Z kolei wzrost zainteresowania zanotowały pobyty nad morzem oraz wodą, a także wyjazdy w celach zdrowotnych. Natomiast spadek popularności odnotowały pobyty w górach, i w miastach, wycieczki objazdowe, turystyka wiejska oraz odwiedziny krewnych i znajomych.

Tab.11. Cele krótkich wyjazdów zagranicznych mieszkańców Słowacji w 1998 roku (w %).

CEL WYJAZDU	1998
Odwiedziny krewnych i znajomych	24,8
Sprawy służbowe	17
Zakupy	14,9

Podróże poznawcze	11
Wydarzenia kulturalne	7,5
Kontakt z przyrodą	6,3
Sport i rekreacja	4,8
Kursy i szkolenia	3,6

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Z kolei głównym celem krótkich wyjazdów były odwiedziny krewnych i znajomych (24,8 %), natomiast najmniej popularne były wyjazdy w celach szkoleniowych (3,6 %) oraz wyjazdy sportowe i rekreacyjne (4,8 %).

- Wydatki mieszkańców Słowacji na zagraniczne wyjazdy turystyczne.

Tab.12. Przeciętne wydatki mieszkańców Słowacji na zagraniczne wyjazdy turystyczne w latach 1996 – 1998 (na osobę w SK).

LATA	1996	1997	1998
WYDATKI	8900	10700	12600

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Jak wynika z powyższej tabeli wydatki mieszkańców Republiki Słowackiej na zagraniczne wyjazdy turystyczne wzrosły od 8900 SK w 1996 roku do 12600 SK w 1998 roku. Jest to prawie 30 % przyrost wielkości wydatków.

- Formy organizacyjne i częstotliwość wyjazdów zagranicznych

Tab.13. Formy organizacji zagranicznych wyjazdów długoterminowych w latach 1997 – 1998 (w %).

FORMA ORGANIZACJI	1997	1998
Indywidualnie	32,8	30,0
Biuro podróży	62,8	64,8

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Jak widać na podstawie powyższej tabeli większość turystów wyjechała na wypoczynek za granicę za pośrednictwem biura podróży – około 60 %, natomiast około 30 % Słowaków organizowało samodzielnie swoje wyjazdy zagraniczne. Ilość wyjazdów zorganizowanych przez biura podróży wzrosła w latach 1997 – 1998 o około 2 %, z kolei ilość wyjazdów organizowanych

samodzielnie spadła w badanym okresie o około 2 %.

Słowacy wyjeżdżali za granicę średnio raz w roku i spędzali tam przeciętnie 11,3 dnia podczas dłuższych wyjazdów i 2,1 dnia w czasie krótkich podróży.

- Środki transportu wykorzystywane przez Słowaków w zagranicznych wyjazdach turystycznych w 2004 roku:
 - Autobus – 35,3 %,
 - Prywatne samochody – 31,2 %,
 - Samolot – 25,4 %,
 - Pociąg – 6,2 %.

Z powyższych danych wynika, iż najbardziej popularnym środkiem transportu w 2004 roku był autobus (35,3 %), z kolei najrzadziej wybierany był pociąg (6,2 %).

- Typy zakwaterowania wybierane przez Słowaków podczas zagranicznych wyjazdów turystycznych w 2004 roku:
 - Hotele, motele, pensjonaty – 51 %,
 - Kwatery prywatne – 16,6 %,
 - Pobyty u rodziny, znajomych – 14,4 %,
 - Campingi – 10,7 %.

Natomiast z obiektów noclegowych największą popularnością w 2004 roku cieszyły się hotele, motele i pensjonaty (51 %), z kolei najrzadziej wybierano campingi (10,7 %).

II.2.2. Turystyka krajowa Słowaków.

W 1998 roku po kraju podróżowało około 68,7 % dorosłych mieszkańców Słowacji. Najchętniej wybieranymi formami wypoczynku były pobyty w górach (38,1 %) oraz nad wodą (27,7 %), odwiedziny krewnych i znajomych (13 %), a także wyjazdy w celach zdrowotnych (9,4 %).

- Wydatki mieszkańców Słowacji na turystykę krajową.

Tab.14. Przeciętne wydatki Słowaków na krajowe wyjazdy turystyczne w latach 1996 – 1998 (na osobę w SK).

LATA	1996	1997	1998
------	------	------	------

WYDATKI	2750	3600	4050
---------	------	------	------

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Jak wynika z powyższej tabeli wydatki na turystykę krajową wzrosły od 2750 SK w 1996 roku do 4050 SK w 1998 roku. Jest to prawie 15 % wzrost wielkości wydatków.

- Formy organizacyjne i częstotliwość wyjazdów krajowych.

Tab.15. Formy organizacji krajowych wyjazdów długoterminowych w latach 1997 – 1998 (w %).

FORMA ORGANIZACJI	1997	1998
Indywidualnie	79,3	78,8
Biuro podróży	9,1	9,8

Źródło: Rynek Turystyczny. 2000, nr 10

Jak widać na podstawie powyższej tabeli zdecydowana większość Słowaków (około 80 %) samodzielnie organizowała swoje podróże po kraju, tylko około 9 % wyjazdów organizowano z pośrednictwem biur podróży. Ilość wyjazdów organizowanych samodzielnie spadła w badanym okresie o około 1 %, natomiast ilość wyjazdów zorganizowanych przez biura podróży utrzymuje się prawie na tym samym poziomie (widoczna tendencja wzrostowa).

Natomiast przeciętna długość pobytu w Słowacji wynosiła około 8,4 % (w 1998 roku).

II.3. Baza noclegowa w Republice Słowackiej.

- ➔ Hotele: W Republice Słowackiej zlokalizowane są obiekty następujących międzynarodowych sieci hotelowych: Accor (Ibis), Best Western, Inter Continental Hotels (Holiday Inn, Crowne Plaza), Carlos/Rezidor SAS (Radisson). Budowane są także pierwsze hotele Kempinski. Poza markami znanymi za granicą, na Słowacji istnieją i wciąż przybywają kolejne mniejsze i większe hotele. Aktualnie obowiązująca kategoryzacja obejmuje pięć klas hoteli. Hotele niższych kategorii (dwu i jednogwiazdkowe) są przeznaczone dla mniej wymagających gości, oferują proste zakwaterowanie za niższe ceny. Standardowe zakwaterowanie posiadają hotele trzygwiazdkowe typu Ibis, wyższy komfort oferują obiekty czterogwiazdkowe takie jak np. Crowne Plaza,
- ➔ Botele: Ten typ zakwaterowania można znaleźć tylko w Bratysławie, na największej słowackiej rzece Dunaj. Są to obiekty noclegowe zlokalizowane na łodziach. Aktualnie występują trzy obiekty tego typu – dwa trzygwiazdkowe i jeden czterogwiazdkowy,

- ➔ Schroniska turystyczne i hostele: Oferują stosunkowo tanie noclegi i nieco niższy standart świadczonych usług. Szczególnie dużo hosteli powstało w ostatnich latach w centrum Bratysławy,
- ➔ Campingi: Na Słowacji znajduje się bardzo dużo campingów samochodowych. Są one rozproszone po całym kraju – od Bratysławy przez Niskie i Wysokie Tatry, aż do Koszyc. Większość z nich znajduje się w pięknym górskim otoczeniu albo w pobliżu wody. Największym campingiem na Słowacji, czynnym cały rok, jest Eurocamp FICC w Tatrzańskiej Łomnicy (Wysokie Tatry). Przez cały rok czynne są także campingi w najważniejszych turystycznych obszarach, a także przy niektórych zbiornikach wodnych. Większość jest jednak otwarta tylko podczas sezonu letniego. Możliwość karawaningu jest dostępna prawie we wszystkich campingach,
- ➔ Pensjonaty: Należą one do rodzaju zakwaterowania, zapewniającego wygodę i stosunkowo dobrą jakość za przystępną cenę. Można je znaleźć w każdym ośrodku turystycznym.
- ➔ Farmy i rancza: Tego typu obiekty są coraz bardziej powszechne na Słowacji. Zapewniają one kontakt z przyrodą oraz dobre domowe jedzenie. Wiele z nich zlokalizowanych jest w oddali od cywilizacji.

Tab.16. Baza noclegowa na Słowacji w latach 1993 – 2006.

ROK	LICZBA OBIEKTÓW	LICZBA POKOI	LICZBA ŁÓŻEK
1993	578	20084	47843
1994	1009	24412	58276
1995	1027	27309	64602
1996	1194	31047	72763
1997	1168	26950	65539
1998	1816	38414	99379
1999	1898	39346	102741
2000	1928	39440	102800
2001	2275	44192	116378
2002	2398	45466	118168
2003	2509	46639	121299
2004	2519	46854	121932

Źródło: www.economy.gov.sk

Jak widać na podstawie powyższej tabeli ogólna liczba obiektów noclegowych w badanym okresie wzrosła od 578 w 1993 roku do 2519 w 2004 roku. Wynika z tego, iż w 2004 roku zasoby bazy noclegowej wzrosły prawie o 75 % w porównaniu z rokiem 1993. W związku z tym również i

liczba pokoi oraz łóżek znacznie powiększyła się (około 55 %; 60 %).

Tab.17. Liczba obiektów noclegowych według kategorii w latach 1993 – 2004.

Lata	Hotele, motele, botele					Pensjonaty	Apartamenty	Ośrodki z domkami letniskow.	Kwatery prywatne	Campingi
	Razem	*****	****	**	*					
1993	260	17	243	-	-	16	102	70	-	38
1994	319	12	307	-	-	65	124	100	-	57
1995	344	14	82	134	114	103	151	90	-	37
1996	384	8	66	180	130	92	176	114	-	53
1997	276	13	44	114	103	121	140	34	-	13
1998	346	10	55	146	133	197	279	103	-	66
1999	362	-	-	-	-	208	281	87	363	-
2000	366	-	-	-	-	216	277	83	369	-
2001	423	-	-	-	-	341	311	78	273	-
2002	451	23	102	324	-	365	315	78	366	-
2003	462	-	-	-	-	376	338	75	425	-
2004	470	-	-	-	-	403	326	71	457	-

Źródło: www.economy.gov.sk

Z powyższej tabeli nasuwają się następujące wnioski:

- ➔ Ogólna liczba hoteli, moteli i boteli w badanym okresie wzrosła o 45 % (z 260 obiektów w 1993 roku do 470 w 2004 roku), natomiast spadła liczba trzygwiazdkowych obiektów tego typu (243 w 1993 roku; 102 w 2002 roku – spadek prawie o 60 %), z kolei liczba obiektów jedno, dwu, cztero i pięciogwiazdkowych raczej wzrasta, ale z mniejszymi bądź większymi wahaniami w poszczególnych latach,
- ➔ Pensjonaty – w tym przypadku możemy zauważyć znaczny wzrost ilości tego rodzaju obiektów od 16 w 1993 roku do 403 w 2004 roku – jest to prawie 95 % przyrost ich liczby,
- ➔ Apartamenty – z kolei liczba tego typu obiektów noclegowych wzrasta, ale nieregularnie. Najmniej apartamentów zarejestrowano w 1993 roku – 102, natomiast najwięcej w 2003 roku – 338. Jest to prawie 70 % przyrost liczby tego rodzaju bazy noclegowej,
- ➔ Ośrodki z domkami letniskowymi – ich liczba początkowo wzrasta od 70 w 1993 roku do 114 w 1996 roku, następnie gwałtownie spada do 34 w 1997 roku, po czym znów wzrasta do 103 w 1998 roku. Od tego roku do 2004 możemy zauważyć spadek liczby tego typu bazy noclegowej do 71 ośrodków w 2004 roku. W porównaniu z 1996 rokiem (największa ich ilość) liczba tego rodzaju bazy spadła prawie o 40 %,

- ➔ Kwatery prywatne – dane na ich temat są publikowane dopiero od 1999 roku. W latach 1999 – 2004 możemy zaobserwować wzrost liczby kwater prywatnych – jednak jest on nieregularny. Najmniej obiektów tego typu było w 2001 roku – 273, z kolei najwięcej w 2004 roku – 457. Jest to prawie 40 % przyrost liczby tego rodzaju bazy noclegowej,
- ➔ Campingi – z kolei dane dotyczące tego typu bazy noclegowej obejmują lata 1993 – 1998. Możemy zauważyć dość znaczne wahania w ilości campingów w poszczególnych latach. Najmniejsza ich liczba przypada na 1997 rok – 13, natomiast największa na 1998 rok – 66. Jest to prawie 80 % przyrost ilości campingów.

Tab.18. Liczba pokoi w poszczególnych typach obiektów zakwaterowania zbiorowego w latach 1993 – 2004.

Lata	Hotele, motele, botele					Pensjonaty	Apartamenty	Ośrodki z domkami letniskow.	Kwatery prywatne	Campingi
	Razem	*****	***	**	*					
1993	27769	2198	25517	-	-	1197	9793	6847	-	809
1994	33645	2555	31090	-	-	2730	7481	6823	-	759
1995	36243	3366	10268	14039	8570	3038	8365	6270	-	1123
1996	38155	2056	9410	17006	9686	3545	9696	7073	-	1029
1997	33605	1468	8822	14033	9182	4153	7859	2237	-	738
1998	41794	1368	10701	18584	11039	7073	15474	6407	-	4177
1999	43529	-	-	-	-	6650	15850	6420	3153	-
2000	43735	-	-	-	-	7305	15857	6111	3179	-
2001	47183	-	-	-	-	10149	18334	6490	2269	-
2002	51326	3179	16770	31275	-	11090	17958	7180	3251	-
2003	52102	-	-	-	-	11953	19882	6836	3876	-
2004	52058	-	-	-	-	12987	18678	6281	4234	-

Źródło: www.economy.gov.sk

Z powyższej tabeli można wyciągnąć następujące spostrzeżenia:

- ➔ Hotele, motele, botele – ogólna liczba pokoi w tego typu obiektach wzrasta od 27769 w 1993 roku do 52058 w 2004 roku. Jest to prawie 55 % przyrost liczby pokoi. Obiekty jedno i dwugwiazdkowe – tu zauważamy wyraźny przyrost ilości pokoi (bez większych wahań). Z kolei w obiektach trzy, cztero i pięciogwiazdkowych możemy zaobserwować nieco większe wahania – najpierw spadek liczby pokoi, a potem dość znaczny ich wzrost,
- ➔ Pensjonaty – liczba pokoi w tego typu obiektach wyraźnie wzrasta od 1197 w 1993 roku do 12987 w 2004 roku. Jest to prawie 90 % przyrost liczby pokoi,

- ➔ Apartamenty – z kolei liczba pokoi w tego rodzaju obiektach również wzrasta, ale nieregularnie, od 9793 w 1993 roku do 18678 w 2004 roku. Jest to prawie 43 % przyrost liczby pokoi,
- ➔ Ośrodki z domkami letniskowymi – natomiast w tym przypadku liczba pokoi utrzymuje się prawie na tym samym poziomie – około 6000 pokoi,
- ➔ Kwatery prywatne – dane dotyczące tego rodzaju bazy noclegowej publikowane są od 1999 roku. W latach 1999 – 2004 liczba pokoi utrzymuje się raczej na tym samym poziomie z niewielką tendencją wzrostową,
- ➔ Campingi – z kolei dane dotyczące ilości pokoi w tego typu bazie noclegowej dotyczą lat 1993 – 1998. Możemy zaobserwować dość nieregularny przyrost liczby pokoi od 809 w 1993 roku do 4177 w 1998 roku. Jest to prawie 80 % przyrost ilości pokoi.

II.4. Krajowe i międzynarodowe firmy transportowe i lotnicze na Słowacji.

- Największe firmy transportowe obecne na słowackim rynku:

- ➔ Agencja Transportowa DA.SK,
- ➔ Akara,
- ➔ Fatra Ski,
- ➔ Jallatrans,
- ➔ Turancar.

- Największe linie lotnicze obecne na słowackim rynku:

- ➔ Air Carpatia,
- ➔ Air Slovakia BWJ,
- ➔ Austrian Airlines,
- ➔ British Airways,
- ➔ CSA Czech Airlines,
- ➔ Finnair – GSA Oneworld Travel,
- ➔ Globamerica – przedstawiciel Delta Air Lines,
- ➔ Hron – Air,
- ➔ Polskie Linie Lotnicze – LOT,
- ➔ Lufthansa – CA Danubius,
- ➔ Ryanair,

- ➔ Sky Europe Airlines,
- ➔ Słowackie Linie Lotnicze,
- ➔ Swiss International Air Lines AG,
- ➔ Via France, GSA of Air France,
- ➔ VIP Air.

II.5. Kanały promocji.

- Promocja kraju poprzez biura informacji turystycznej.

Obecnie na terenie Słowacji działa 79 ośrodków informacji turystycznej. Za ich pośrednictwem można uzyskać wiele informacji dotyczących zarówno atrakcji jak i wszelkiej bazy turystycznej. Każdy z ośrodków posiada własną stronę internetową oraz adres e – mailowy. Umożliwia to szeroką promocję Słowacji zarówno na terenie kraju jak i za granicą oraz stosunkowo łatwy dostęp do wielu interesujących i praktycznych informacji (również w obcych językach). Biura informacji turystycznej zlokalizowane są w następujących miastach: Bańska Bystrzyca, Bańska Szczawnica, Bardejów, Bardejowskie Kupele, Bela – Dulice, Bojnice, Bratysława (2), Brezno, Cadca, Cierny Balog, Detva, Dobsina, Dolny Kubin, Donowały, Gelnica, Humenne, Kieżmark, Komarno, Koszyce (2), Kremnica, Krompachy, Levice (2), Lewocza, Liptowski Jan, Liptowski Hradok, Liptowski Mikulasz, Lucenec, Martin, Modra, Moldava nad Bodvou, Myjava, Namestovo, Nitra, Nowa Bania, Osadnica, Pezinok, Pieszczany, Poprad, Povazska Bystrzyca, Preszów, Prievidza, Rajeckie Teplice, Revuca, Rimavska Sobota, Roznava, Ružomberk, Senec, Senica, Skalica, Smižany, Snina, Spiska Nowa Wieś, Spiska Bela, Stara Lubownia, Stara Tura, Święty Jur, Svidník, Szahy, Szczyrbskie Pleso, Szturovo, Trebiszov, Terchova, Trenčyn, Trnava, Turciańskie Teplice, Twardoszyn, Valcza, Vinne, Vlkolinec, Vranov nad Toplou, Wysokie Tatry (2), Zazriva, Zuberec, Zvolen, Žylina.

- Promocja kraju poprzez różnego typu imprezy, festiwale i zawody.

Każdego roku na Słowacji odbywa się wiele ciekawych imprez, festiwali i zawodów (również o randze międzynarodowej), które przyciągają coraz większą grupę turystów zarówno krajowych jak i zagranicznych. Doskonałym przykładem może być rok 2007 na który zaplanowano aż 85 różnorodnych imprez i festiwali tematycznych:

- ➔ 1 IV – uroczyste otwarcie kościoła św. Antoniego Pustelnika w Czerwonym Klasztorze – kościół był ponad 30 lat zamknięty dla zwiedzających i ostatnich 10 lat odbywała się jego

reustauracja,

- ➔ 7 – 8 IV – Święto Wiosny – impreza związana z prezentacją tradycji i zwyczajów ludowych w Muzeum Wsi Liptowskiej w Pribyline,
- ➔ 7 – 9 IV – Wielka Noc w Skansenie Wsi Orawskiej w Zuberku – uroczystości związane z prezentacją tradycji i zwyczajów ludowych związanych ze świętami Wielkiej Nocy,
- ➔ 7 – 9 IV – Wielka Noc w Wysokich Tatrach – prezentacja tradycji i zwyczajów ludowych związanych ze świętami Wielkiej Nocy w Starym Smokowcu,
- ➔ 9 IV – Wielka Noc na wsi – prezentacja dawnych obchodów świąt Wielkiej Nocy na wsi, powitanie wiosny, malowanie pisanek itp. w Muzeum Wsi Słowackiej w Martinie,
- ➔ 29 IV - „Witajcie na zamku Lubownia!” - otwarcie letniego sezonu turystycznego, pokazy szermierzy, prezentacja różnych wystaw tematycznych na zamku w Starej Lubowni,
- ➔ 28 IV – 1 V – Czerwonokamieńskie Targi Rzemiosła Ludowego – prezentacja zapomnianego już rzemiosła ludowego takiego jak: druciarstwo, kaletnictwo, tkactwo, piernikarstwo itp. Na zamku Czerwony Kamień,
- ➔ 27 IV – 1 V oraz 4 – 8 V – 14 Międzynarodowy Festiwal Duchów i Straszydeł na zamku w Bojnicach,
- ➔ 28 IV – otwarcie Zamku Orawskiego połączone z nietradycyjnym zwiedzaniem zamku z postaciami z poprzednich wieków,
- ➔ 1 V – Otwarcie Czernohronskej Kolejki Wąskotorowej i Leśniczego Skansenu – uroczyste otwarcie sezonu turystycznego połączone z przejażdżką kolejką wąskotorową w Ciemnym Balogu,
- ➔ 3 – 5 V – Kosicka Wiosna Muzyczna – 52 edycja międzynarodowego festiwalu muzycznego w Państwowej Filharmonii w Koszycach,
- ➔ 5 – 6 V – Turzów Jarmark Rzemieślniczy – prezentacja starych rzemiosł połączona ze sprzedażą produktów, pokazy strojów, tradycji i zwyczajów ludowych na Zamku Orawskim,
- ➔ 6 V – Otwarcie Sezonu w Muzeum Wsi Kisuckiej oraz Leśnej Kolejki Wąskotorowej – otwarcie sezonu letniego połączone z przejażdżką kolejką wąskotorową oraz pokaz budowy i dekoracji „Majów” w Muzeum Wsi Kisuckiej w Nowej Bystrzycy,
- ➔ 13 V – Dzień Rzemiosł – festiwal rzemiosła ludowego (koronkarstwo, dekarstwo, produkcja gontu itp.) oraz występy zespołów folklorystycznych w Bardejowie,
- ➔ 19 V – Noc Muzeów – nocne zwiedzanie Zamku Strecno. Jest to wspólny projekt krajów Unii Europejskiej, który obejmuje wiele innych zamków UE,
- ➔ 25 – 26 V – Festiwal Maestrii, Rzemiosła i Zabawy – prezentacja starych rzemiosł na dziedzińcu i w okolicy Starego Zamku w Bańskiej Szczawnicy,
- ➔ 26 V – Dzień Otwartych Piwnic Świętego Urbana – otwarcie sezonu na Małokarpackim

Szlaku Wina z okazji święta św. Urbana (patron hodowców wina, winiarzy i wina). Główna impreza odbywa się w Modrej,

- ➔ 27 V – Oвенalia 2007 – owczarska niedziela w Muzeum Wsi Liptowskiej w Pribylinie,
- ➔ 2 VI – Mistrzostwa Świata w Gotowaniu i Jedzeniu Bryndzowych Klusek – gotowanie i jedzenie słowackiej potrawy narodowej - klusek ziemniaczanych z bryndzą i skwarkami w Turecku,
- ➔ 1 – 4 VI – Międzynarodowy Festiwal pt. Stroje Lalek – międzynarodowy festiwal dziecięcych zespołów folklorystycznych w Starym Smokowcu,
- ➔ 3 VI – Bajkowo – Groźny Zamek – zwiedzanie Zamku Orawskiego dla dzieci z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka,
- ➔ 5 – 7 VI – Zamek i Skansen Dzieciom – impreza organizowana dla dzieci z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka na zamku w Starej Lubowni,
- ➔ 8 – 9 VI – Rolandowe Dni – coroczne Dni Rycerza Rolanda urozmaicone są licznymi koncertami, pokazami walk rycerskich oraz konkursami rozrywkowymi. Impreza organizowana jest na rynku w Bardejowie,
- ➔ 14 – 17 VI, 21 – 24 VI, 30 VI – 1 VII – Bajkowy Zamek – największy grany festiwal teatralny w Środkowej i Wschodniej Europie na zamku w Bojnicach,
- ➔ 15 – 17 VI – Zamagurskie Uroczystości Folklorystyczne – przegląd śpiewu, tańca i zwyczajów ludowych w regionie Zamagurza. Imprezę organizuje Podtatrzański Ośrodek Oświatowy w Popradzie,
- ➔ 17 VI – 26 Urodziny Muzea Wsi Kisuckiej w Nowej Bystrzycy – występy zespołów ludowych, pokazy rzemiosła, przejażdżka kolejką wąskotorową,
- ➔ 19 – 23 VI – Cassovia Folkfest – 26 edycja Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego w Koszycach,
- ➔ 20 – 21 VI – Bazant Pohoda – jeden z największych festiwali muzyki pop, rock, dance, jazz, alternative, hip hop, techno, house itp. na Słowacji. Impreza odbywa się na lotnisku Trenczyn,
- ➔ 24 VI – Janskie Zwyczaje na Kisucach – obchody Nocy Świętojańskiej w regionie Kisuca. Impreza odbywa się w Muzeum Wsi Kisuckiej w Nowej Bystrzycy,
- ➔ 24 VI – Uroczystości Góralskie – 16 Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny, podczas którego występują zespoły z Polski, Słowacji i Czech. Festiwal odbywa się w Cadcy,
- ➔ 28 VI – Tajemnicza Noc na Zamku – nocne zwiedzanie zamku Strecno,
- ➔ 29 VI – 1 VII – Festiwal folklorystyczny Vychodna – jeden z największych i najbardziej popularnych międzynarodowych festiwali folklorystycznych na Słowacji, odbywa się w Bratysławie,

- ➔ 30 VI – 2 IX – Tatrzańskie Lato Kulturalne – obejmuje ono liczne koncerty plenerowe, występy teatralne oraz zespołów artystycznych w Starym Smokowcu,
- ➔ 1 VII – Rzemiosło ma Złote Dno – Kuchnia Babć – impreza organizowana przez Muzeum Wsi Kisuckiej w Nowej Bystrzycy,
- ➔ 6 – 8 VII – Europejskie Rzemiosło Ludowe – targi oraz prezentacja tradycyjnego rzemiosła ludowego połączone z bogatym programem kulturalnym w Kieżmarku,
- ➔ 6 – 8 VII – Uroczystości Folklorystyczne pod Polanou – Detva; 42 edycja Międzynarodowego Festiwalu Śpiewu, Muzyki Ludowej i Tańca. Prezentacja zespołów folklorystycznych, również z zagranicy. Impreza odbywa się w Detve,
- ➔ 7 – 8 VII – Festiwal Szermierki Historycznej – prezentacja zespołów rycerskich na Zamku Czerwony Kamień w Małych Karpatach,
- ➔ 7 – 8 VII – Marianska Put – pielgrzymka na Mariańską Górę w Lewoczy,
- ➔ 8 VII – Ochodnica 2007 – Festiwal Folklorystyczny – 35 edycja przeglądu zespołów folklorystycznych z regionu Kisuca oraz gościnnych zespołów z kraju i zagranicy. Impreza odbywa się w Cadcy,
- ➔ 8 VII – 19 VIII (każda niedziela) – Kremnickie Organy Zamkowe – XI edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej w Kremnicy,
- ➔ 14 VII – Country Fest – festiwal muzyki country w Levicach,
- ➔ 22 – 30 VII – Art Film Trencinske Teplice – Międzynarodowy Festiwal Filmowy,
- ➔ 27 – 29 VII – Festiwal Muzyki Pięknej – trzydniowe spotkanie z muzyką klasyczną w Bańskiej Szczawnicy,
- ➔ 29 VII – Orawska Niedziela – prezentacja garncarstwa i rękodzieła ludowego z regionu Orawy. Miejsce imprezy to Nowa Bystrzyca,
- ➔ 29 VII – Nocne Zwiedzanie Zamku Orawskiego,
- ➔ VII – VIII – Dni Mistrza Pawła z Lewoczy – karpackie targi rzemiosła ludowego i artystycznego w Lewoczy,
- ➔ 1 – 5 VIII – Janosikowe Dni – 45 edycja Międzynarodowego Festiwalu Śpiewu, Muzyki Ludowej oraz Zespołów Folklorystycznych w Terchovej,
- ➔ 3 – 4 VIII – Okey Leto Poprad Wysokie Tatry – miejsce imprezy to Poprad,
- ➔ 4 – 6 VIII – Podrohackie Uroczystości Folklorystyczne – prezentacja krajowych i zagranicznych zespołów folklorystycznych, wernisaże wystaw oraz tradycyjny jarmark Orawski. Impreza odbywa się w miejscowości Zuberec,
- ➔ 5 – 6 VIII – Uroczystości Folklorystyczne pod Kralową Holą „Teplicka 2007” - prezentacja zespołów folklorystycznych w Liptowskiej Tepliczce,
- ➔ 5 VIII – Goście z Valaszka – Dzień Rzemiosła – prezentacja tradycyjnych rzemiosł

ludowych oraz występy zespołów folklorystycznych w Ružomberku,

- ➔ 6 – 12 VIII – Sokoli Lot – prezentacja sokolników św. Bavona z Bańskiej Szczawnicy na zamku w Starej Lubowni,
- ➔ 10 VIII – Tajemniczy Zamek – wieczorne zwiedzanie Zamku Orawskiego dla dzieci oraz spotkanie z postaciami ze znanych bajek,
- ➔ 13 – 19 VIII – Cap a Fest – Droga na Wschód – europejski festiwal poezji, teatru i muzyki w Bańskiej Szczawnicy,
- ➔ 17 – 18 VIII – Hontianska Parada – 11 edycja festiwalu tradycyjnej kultury ludowej i rzemiosła w regionie Hont. Miejsce imprezy to Hruszov,
- ➔ 18 VIII – Uroczystości Św. Wawrzyńca – prezentacja specjałów gastronomicznych na rynku w Bardejowie,
- ➔ 31 VIII – Drakula V – wieczorne zwiedzanie Zamku Orawskiego w towarzystwie hrabiego Drakuli,
- ➔ 31 VIII – IX – Uroczystości Koronacyjne – historyczne odtwarzanie koronacji królów Austro – Węgierskich w katedrze św. Marcina w Bratysławie,
- ➔ cały IX, X, XI i XII – Gęsie Gody w Słowackim Grobie – prezentacja i degustacja potraw z gęsi oraz miejscowej kuchni,
- ➔ 1 – 2 IX – Dni Mistrzów na Zamku – prezentacja rzemiosła, sztuki, muzyki oraz teatrów ulicznych na zamku w Bratysławie,
- ➔ 7 – 8 IX – Winobranie w Mojmirovicach – uroczystości związane ze zbiorem winogron w okolicach Nitry, którym towarzyszy bogaty program kulturalny,
- ➔ 9 IX - „Svetom, Moje Svetom” - Mistrzowie Druciarze – prezentacja druciarstwa w Muzeum Wsi Kisuckiej w Nowej Bystrzycy,
- ➔ 16 IX – Zakończenie Sezonu Letniego Czernohronskej Kolejki Wąskotorowej – uroczyste zakończenie sezonu letniego oraz jazda historyczną kolejką w Ciemnym Balogu,
- ➔ 21 – 23 IX – Małokarpackie Winobranie w Pezinku – uroczystości związane ze zbiorem winogron w regionie Małe Karpaty, którym towarzyszy bogaty program kulturalny,
- ➔ 29 IX – Dzień Otwartych Piwnic Tokajskich – 2 edycja Dni Otwartych Piwnic Tokajskich z okazji uroczystości zbioru winogron w miejscowości Czerhov w regionie Tokaj,
- ➔ 30 IX – Uroczystości Św. Huberta – wystawa trofeów i prezentacja zrzeszeń myśliwskich, uroczysta msza święta oraz bogaty program kulturalny związany z tematyką myśliwską. Miejsce imprezy to Stara Lubownia,
- ➔ IX – X – Bratysławskie Uroczystości Muzyczne – 43 edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego w Bratysławie,
- ➔ 19 – 22 X – Bratysławskie Uroczystości Jazzowe,

- ➔ X – Międzynarodowy Festiwal Filmów Górskich w Popradzie,
 - ➔ X – Dni Św. Huberta w Topolciankach,
 - ➔ 16 – 17 XI – Dni Otwartych Piwnic na Małokarpackim Szlaku Wina – zwiedzanie winnych piwnic na Małokarpackim Szlaku Wina połączone z degustacją trunków. Główne uroczystości odbędą się w Modrej,
 - ➔ 23 XI – 21 XII – Kiermasz Bożonarodzeniowy w Bratysławie,
 - ➔ 24 XI – Degustacja Młodych Win z Okazji Dnia Św. Katarzyny w Modrej,
 - ➔ 5 XII – Powitanie Św. Mikołaja i Zapalenie Choinki Bożonarodzeniowej w Bratysławie,
 - ➔ 5 – 23 XII – Kiermasz Bożonarodzeniowy na rynku w Koszycach,
 - ➔ 6 – 8 XII – Dni Św. Mikołaja na Orawskim Zamku – spotkanie ze św. Mikołajem i postaciami z bajek, pokazy rzemiosła ludowego oraz sprzedaż wypieków bożonarodzeniowych,
 - ➔ 10 XII – Święta Bożonarodzeniowe na Wsi – prezentacja zwyczajów bożonarodzeniowych, pokazy oraz wyrób dekoracji świątecznych i pieczenie opłatków. Miejsce imprezy to Muzeum Wsi Słowackiej w Martinie,
 - ➔ 14 – 16 XII – Święta Bożonarodzeniowe pod Tatrami – pokazy najpiękniejszych zwyczajów bożonarodzeniowych, śpiew kolęd i pieśni. Imprezę organizuje Podtatrzański Ośrodek Oświaty w Popradzie,
 - ➔ 18 XII 2007 – 6 I 2008 – Szlacheckie Święta Bożonarodzeniowe oraz Trzej Królowie na Zamku w Bojnicach,
 - ➔ 29 XII – Święta Bożonarodzeniowe w regionie Liptów – pokazy zwyczajów bożonarodzeniowych w regionie Liptów w wykonaniu zespołu folklorystycznego. Miejsce imprezy to Muzeum Wsi Liptowskiej w Pribyline,
 - ➔ 29 – 30 XII – Święta Bożonarodzeniowe na Zamku Czerwony Kamień.
- Promocja poprzez Narodowe Centrum Turystyki Słowackiej.

Narodowe Centrum Turystyki Słowackiej (STB) prowadzi szereg działań promujących Republikę Słowacką zarówno w kraju jak i za granicą. Dla przykładu w 2006 roku wzięło udział w 50 targach i wystawach, zorganizowało 22 warsztaty turystyczne, 88 prezentacji, 12 konferencji prasowych, 62 wycieczki dla 580 dziennikarzy zagranicznych i touroperatorów oraz 3 wyjazdy promocyjne do Chin, Krajów Bałtyckich (Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia) i Bałkanów (Chorwacja, Macedonia, Serbia). Ponadto STB wydało 16 broszur promocyjnych, 7 map regionalnych, 14 płyt multimedialnych i jeden spot reklamowy o Słowacji. Zorganizowano również 2 kampanie promocyjne na terenie Słowacji: „Lato 2006” i „Zima 2006” oraz kampanię „Zima

2006” skierowaną do turystów zagranicznych.

Narodowe Centrum Turystyki Słowackiej posiada bogatą stronę internetową na której można znaleźć wiele ciekawych informacji zarówno o atrakcjach Słowacji jak i o bazie turystycznej (www.Slovakiatourism.sk). STB uruchomiło również stronę internetową dla Chin, która dostarcza wielu praktycznych informacji o Republice Słowackiej (www.welcome2slovakia.com.cn).

Poza tym wiele informacji na temat ruchu turystycznego i branży turystycznej można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki Republiki Słowackiej – www.economy.gov.sk.

II.6. Jednostki zajmujące się turystyką na szczeblu centralnym.

- ➔ Zrzeszenie Centrów Informacji na Słowacji (Liptowski Mikulasz),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Basenów (Martin),
- ➔ Stowarzyszenie Pensjonatów (Limbach),
- ➔ Stowarzyszenie Kelnerów na Słowacji (Bratysława),
- ➔ Federacja Stowarzyszeń Pracodawców Słowackiej Republiki (Bratysława)
- ➔ Słowacka Federacja Campingu i Carawaningu (Bratysława),
- ➔ LAVEX – Stowarzyszenie Miejscowości Narciarskich i Kolei Linowych na Słowacji (Liptowski Mikulasz),
- ➔ Organizacja Non – Profit Turystyki Wiejskiej (Modra),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Agencji Turystycznych SACA (Bratysława),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Agencji Turystycznych (Bratysława),
- ➔ Słowackie Zrzeszenie Barmanów (Bratysława),
- ➔ Słowacka Izba Handlu i Przemysłu (Bratysława),
- ➔ Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych (Bratysława),
- ➔ Unia Słowackich Kucharzy i Cukierników (Bratysława),
- ➔ Słowackie Zrzeszenie Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki (Bratysława),
- ➔ Słowacka Federacja Rzemieślników (Bratysława),
- ➔ Instytut Turystyki (Bratysława),
- ➔ ZMOS – Stowarzyszenie Miast i Wsi (Bratysława),
- ➔ Stowarzyszenie Rozwoju SPA i Turystyki (Trencianske Teplice),
- ➔ Słowackie Zrzeszenie Hoteli i Restauracji (Bańska Bystrzyca).

II.7. Regionalne jednostki turystyczne na Słowacji.

- ➔ Agencja Rozwoju Turystyki w Regionie Tatrzańskim (Poprad),
- ➔ EXTRA – TOUR SLOVAKIA – Wycieczkowa Agencja Turystyczna (Bańska Bystrzyca),
- ➔ FATMA – Miejskie Stowarzyszenie Turystyczne w Rajecu,
- ➔ Forum Przyjaciół Zemplinowskiej Sirawy (Vinne),
- ➔ Obywatelskie Stowarzyszenie „PODHORIE” (Timradza),
- ➔ Preszowska Grupa Kolarska „Kostitras” (Preszów),
- ➔ Regionalna Agencja Rozwoju (Humenne),
- ➔ Regionalne Stowarzyszenie Turystyczne Horna Nitra (Prievidza),
- ➔ Regionalne Zrzeszenie Horna Nitra (Prievidza),
- ➔ Słowacko – Szwajcarskie Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki (Bańska Bystrzyca),
- ➔ Turystyczna Wspólnota Horny Turiec (Turčianske Teplice),
- ➔ Turystyczna Wspólnota „VRCHARIK” (Lom nad Rimavicou)
- ➔ Turystyczna Administracja Velka Raca (Oscadnica),
- ➔ Wschodnio – Karpackie Stowarzyszenie Turystyczne (Snina),
- ➔ Stowarzyszenie Wspólnot „SLOVENSKY RAJ” (Smizany),
- ➔ Stowarzyszenie Legalnych Jednostek Turystycznych „Microregion Laurentius” (Plave Vozokany),
- ➔ Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki „HONT” (Hrusov),
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie Bańska Bystrzyca,
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie „OPAL” (Zamutov),
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie „ORAVA” (Vitanova),
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie „ORAVA” (Twardoszyn),
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie Velka Fatra (Bela – Dulice),
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie Tatr Wysokich (Stary Smokowiec),
- ➔ Stowarzyszenie Wspólnot Regionu Gemer (Hnusta),
- ➔ Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki w Mikroregionie Dobsina (Dobsina),
- ➔ Stowarzyszenie Wspólnot Turystycznych Mikroregionu Hnilecka Dolina (Kojsov),
- ➔ Wspólnota Stowarzyszeń Wód Termalnych (Podhajska),
- ➔ Turystyczne Stowarzyszenie Przyjaciół Regionu Spisz (Spiska Nowa Wieś),
- ➔ Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki w Regionie Kieżmark (Kieżmark),

- Turystyczne Stowarzyszenie Terchova (Terchova),
- Turystyczne Stowarzyszenie Regionu Kysuce (Cadca).

II.8. Stowarzyszenia tematyczne.

- „Szlak Bursztynowy” (Bańska Szczawnica),
- Królestwo Zamków i Posiadłości (Podolie),
- Rafting Spiska Stara Wieś,
- Słowacki Szlak Metalurgiczny (Koszyce),
- Turystyczne Stowarzyszenie Ciernohronskej Kolei Wąskotorowej (Cierny Balog),
- Stowarzyszenie Szlaków Winnych Małych Karpat (Modra),
- Stowarzyszenie „VIA MAGNA” (Nitra),
- Stowarzyszenie „Dunajec Majere Rafting” (Spiska Stara Wieś),
- Stowarzyszenie Słowackich Historycznych Miast i Społeczności (Bańska Szczawnica).

II.9. Euroregiony Słowacji.

- Euroregion Karst,
- Euroregion Ipel,
- Euroregion Dunaju,
- Euroregion Beskidy,
- Euroregion Białych Karpat,
- Euroregion Neogradiensis,
- Euroregion Wag – Dunaj – Ipel,
- Euroregion Moraw,
- Euroregion Slana – Rimava,
- Euroregion Tatr,
- Euroregion Karpat,
- Euroregion Ister – Granum.

II.10. Stowarzyszenia sportowe.

- Słowacki Klub Turystyczny (Bratysława),
- Zrzeszenie Amatorów Lotnictwa (Žylyna),

- ➔ Narodowe Stowarzyszenie Górskich Przewodników Słowackich (Stary Smokowiec),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Rodeo (Ivanka pri Dunaji),
- ➔ Słowacka Federacja Jeździectwa (Bratysława),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Narciarstwa (Bańska Bystrzyca),
- ➔ Zrzeszenie Słowackich Federacji Sportowych (Bratysława),
- ➔ Słowacki Klub Kolarski (Piestany),
- ➔ Słowacki Związek Alpinizmu „JAMES”,
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Hodowców (Trnava),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Snowbordu (Bratysława),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Przewodników po Tatrach Wysokich (Stary Smokowiec),
- ➔ Centrum Zapobiegania Lawinom (Demianowska Dolina),
- ➔ Słowackie Stowarzyszenie Kłusownictwa (Bratysława),
- ➔ Słowackie Zrzeszenie Nurków (Bratysława),
- ➔ Słowackie Zrzeszenie Flisaków i Raftingu (Bratysława).

III. Znaczenie słowackiego rynku turystycznego dla Polski.

- Analiza liczby przyjazdów do Polski:

Tab.19. Przyjazdy turystów z Republiki Słowackiej do Polski w latach 1995 – 2006 (w tys):

LATA	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PRZYJAZDY	120	125	90	100	90	90	80	60	80	85	70	70

Źródło: www.intur.com.pl

Jak widać na podstawie powyższej tabeli przyjazdy turystów z Republiki Słowackiej do Polski znacznie obniżyły się ze 120 tys. w 1995 roku do 70 tys. w 2006 roku – jest to około 58 % spadek liczby przyjazdów. Najwięcej Słowaków przyjechało w 1996 roku – 125 tys., natomiast najmniej w 2002 roku – 60 tys. Średnia wielkość przyjazdów z Republiki Słowackiej w latach 1995 – 2006 wyniosła około 88 tys.

- Wydatki Słowaków w Polsce:

Tab.20. Wydatki słowackich turystów w Polsce w latach 1997 – 2006 na jedną osobę (w USD):

LATA	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
WYDATKI SŁOWAKÓW	98	124	115	131	174	150	106	106	116	84

Źródło: www.intur.com.pl

Jak wynika z powyższej tabeli średnie wydatki na osobę, turystów z Republiki Słowackiej wzrastały od 1997 roku do 2001 roku, gdzie osiągnęły najwyższą wartość – 174 USD. Od 2001 roku do 2006 roku nastąpił spadek wielkości wydatków. W 2006 roku wydatki Słowaków osiągnęły najniższą wartość z całego badanego okresu – 84 USD. W porównaniu z 2001 rokiem wydatki te zmalały o około 48 %. Natomiast średnie wydatki Słowaków na osobę w latach 1997 – 2006 wyniosły 120,4 USD.

Tab.21. Wydatki Słowaków w Polsce w latach 1997 – 2006 na jedną osobę na jeden dzień pobytu (w USD):

LATA	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
WYDATKI SŁOWAKÓW	17	20	20	23	34	31	29	26	31	24

Źródło: www.intur.com.pl

Jak widać na podstawie powyższej tabeli wydatki na jeden dzień pobytu zmieniają się w podobny sposób jak wydatki na jedną osobę tj. w latach 1997 – 2001 można zauważyć wzrost tych wydatków od 17 USD (najmniejsza wartość wydatków w badanym okresie) do 34 USD (największa wartość wydatków w badanym okresie). W kolejnych latach wydatki Słowaków na jeden dzień pobytu spadają do 24 USD w 2006 roku. Średnia wielkość tych wydatków w latach 1997 – 2006 wynosi 25,5 USD, natomiast różnica między największą, a najmniejszą wartością omawianych wydatków w badanym okresie wynosi 50 %.

Tab.22. Wydatki odwiedzających jednodniowych z Republiki Słowackiej w Polsce w latach 1997 – 2006 na jedną osobę (w USD):

LATA	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
WYDATKI SŁOWAKÓW	39	28	14	15	12	10	12	24	29	44

Źródło: www.intur.com.pl

Natomiast wydatki odwiedzających jednodniowych z Republiki Słowackiej na jedną osobę zmieniają się w następujący sposób:

- ➔ W latach 1997 – 2002 nastąpił spadek tych wydatków od 39 USD do 10 USD (najniższa wartość wydatków w omawianym okresie),
- ➔ Z kolei w latach 2002 – 2006 nastąpił wzrost wartości wydatków jednodniowych odwiedzających do 44 USD w 2006 roku (najwyższa wartość wydatków w omawianym okresie),
- ➔ Średnia wielkość tych wydatków w latach 1997 – 2006 wynosi około 27,7 USD,
- ➔ Natomiast wydatki te w 2006 roku wzrosły o około 23 % w porównaniu z rokiem 2002.

- Noclegi Słowaków w Polsce:

Tab.23. Turyści z Republiki Słowackiej korzystający w latach 2000 – 2006 z obiektów zakwaterowania zbiorowego w stosunku do ogólnej liczby turystów przybyłych z tego kraju (w tys)

Lata	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Słowacy korzystający z ob. zak. zbiorowego	17,6	16,3	18,4	21,7	25,5	30,7	31,0

Ogólna liczba przybyłych Słowaków	90	80	60	80	85	70	70
-----------------------------------	----	----	----	----	----	----	----

Źródło: www.intur.com.pl

Jak wynika z powyższej tabeli liczba Słowaków korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego wzrasta od 17,6 tys. w 2000 roku do 31,0 tys. w 2006 roku. Natomiast ogólna liczba przybyłych turystów z Republiki Słowackiej w badanym okresie generalnie spada od 90 tys. w 2000 roku do 70 tys. w 2006 roku. Wynika z tego, iż wzrasta procent turystów korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego w stosunku do ogólnej liczby turystów przybyłych z Republiki Słowackiej. W 2000 roku turyści nocujący stanowili ok. 19,5 %, natomiast w 2006 roku już około 44%.

Tab.24. Turyści z Republiki Słowackiej wynajmujący pokoje w hotelach, motelach i pensjonatach w stosunku do ogólnej liczby Słowaków korzystających z bazy noclegowej w latach 1993 – 1999 (w tys.):

Lata	X 1993-IX 1994	X 1994-IX 1995	X 1995-IX 1996	X 1996-IX 1997	X 1997-IX 1998	X 1998-IX 1999
Słowacy korzystający z ob. zak. zbiorowego	10649	12343	15258	17007	16925	20559
Słowacy wynajmujący pok. w hot., mot.i pen.	8539	9957	13643	14066	13868	16138

Źródło: www.intur.com.pl

Jak widać na podstawie powyższej tabeli wraz ze wzrostem ogólnej liczby Słowaków korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego rośnie liczba Słowaków wynajmujących pokoje w hotelach, motelach i pensjonatach. Najmniej turystów z tego typu obiektów korzystało na przełomie 1993 i 1994 roku – 8539 tys., natomiast na przełomie 1998 i 1999 roku liczba ta wzrosła prawie dwukrotnie.

Z kolei na tle turystów odwiedzających Polskę Słowaków wyróżnia (2002 rok):

- dłuższy pobyt,
- mniejsze zainteresowanie rejonami turystycznymi, a większe turystyką miejską,
- dość duży odsetek noclegów w bazie hotelowej,
- liczne odwiedziny u krewnych lub znajomych,
- uwagi krytyczne dotyczące głównie warunków dojazdu i stanu sanitarnego,
- mała liczba wielokrotnych wizyt,

- ➔ nieliczne uwagi krytyczne dotyczące kosztów pobytu oraz stanu bezpieczeństwa,
- ➔ większość wyjazdów organizowana była indywidualnie,
- ➔ niezbyt duża ilość wyjazdów, których celem były sprawy służbowe lub interesy.

IV. Podsumowanie.

Podsumowując niniejszą pracę można wyciągnąć następujące wnioski:

- ➔ wzrost ilości przyjazdów turystów z zagranicy do Słowacji, co wiąże się niewątpliwie z rosnącym zainteresowaniem Republiką Słowacką,
- ➔ najwięcej turystów przybywających z zagranicy pochodzi z krajów sąsiadujących, niewielki procent stanowią turyści z odleglejszych części Europy i świata,
- ➔ wzrost liczby przyjazdów z zagranicy wiąże się ze wzrostem dochodów z turystyki – wzrost ten jest jednak nieregularny,
- ➔ główne regiony odwiedzane przez turystów zagranicznych to region Bratysławy i Tatr; w pozostałych regionach odsetek turystów zagranicznych jest znacznie mniejszy. Należałoby odciążyć te dwa główne rejony koncentracji turystów poprzez rozłożenie ruchu turystycznego na pozostałe regiony (bardziej skuteczna promocja i reklama tych regionów, ciekawa oferta spędzania czasu, baza turystyczna na dobrym poziomie itp.),
- ➔ średnie pobyty turystów zagranicznych nie są zbyt długie i wynoszą około trzy noclegi,
- ➔ z kolei Słowacy podróżują głównie po Europie, jednak możemy zaobserwować spadek liczby wyjazdów zagranicznych,
- ➔ najchętniej wypoczywają nad morzem, a także u rodziny oraz znajomych i wydają na te pobyty coraz większe sumy pieniędzy,
- ➔ najczęściej podróżują autobusami, a najchętniej nocują w obiektach hotelowych i kwaterach prywatnych,
- ➔ natomiast spada liczba przyjazdów Słowaków do Polski, ale równocześnie rośnie odsetek turystów ze Słowacji, którzy korzystają z obiektów zakwaterowania zbiorowego,
- ➔ z kolei wydatki Słowaków w Polsce cechują się dużą nieregularnością – dość częste wzrosty i spadki.

V. Analiza SWOT rynku turystycznego Republiki Słowackiej.

1. Mocne strony rynku turystycznego Słowacji:

- liczne i zróżnicowane walory turystyczne zarówno przyrodnicze, jak i antropogeniczne,
- dobry stan dróg,
- stosunkowo niskie ceny wielu produktów i usług w porównaniu z innymi krajami,
- wiele rejonów cechuje środowisko naturalne nieprzekształcone przez człowieka,
- góryste rejony zapewniają wysmienite warunki do uprawiania różnorodnych sportów zimowych i letnich.

2. Słabe strony rynku turystycznego Słowacji:

- dość duża ilość społeczności Romskiej,
- dosyć niski standart świadczonych usług w wielu rejonach turystycznych,
- stosunkowo słaba promocja kraju, szczególnie za granicą,
- słabe zagospodarowanie niektórych rejonów turystycznych,
- brak dbałości o walory estetyczne w wielu nawet bardzo popularnych regionach turystycznych,
- położenie w strefie klimatu umiarkowanego, który odznacza się brakiem większej stabilności pogody,
- brak dostępu do morza,
- stosunkowo mała powieszchnia kraju,
- brak wyróżnika, który kojarzyłby się ze Słowacją,
- prawie 80 % terenów Słowacji to góry – dość spora „monotematyczność turystyki”.

3. Szanse dla Słowackiego rynku turystycznego:

- członkostwo w Unii Europejskiej – wspólna promocja, dotacje na turystykę, lepszy standard świadczonych usług (wymogi unijne),
- wiele niezagospodarowanych atrakcyjnych regionów – szansa na stworzenie nowych, interesujących rejonów turystycznych, które przyciągnęłyby licznych turystów, zarówno z kraju jak i z zagranicy,
- przystąpienie do traktatu z Schengen – większy napływ turystów,

- przystąpienie do strefy EURO – może zachęcić do liczniejszych przyjazdów

4. Zagrożenia dla Słowackiego rynku turystycznego:

- członkostwo w Unii Europejskiej – wiele sankcji i wymogów zbyt trudnych do zrealizowania,
- wejście do strefy EURO – wzrost cen.

VI. Literatura.

- www.economy.gov.sk
- www.Slovakiatourism.sk
- www.welcome2slovakia.com.cn
- www.intur.com.pl
- www.pot.gov.pl
- www.mg.gov.pl
- Rynek Turystyczny. 2000, nr 10, s.27 – 28
- Rusin W. Słowacja na weekend. Wyd. Pascal, Bielsko – Biała 2004

VII. Spis tabel.

- Tab.1. Przyjazdy do Słowacji w latach 2002 – 2006.
- Tab.2. Liczba spędzonych nocy w latach 2002 – 2006.
- Tab.3. Kraje emitujące turystów do Republiki Słowackiej w latach 2003 – 2006.
- Tab.4. Dochody z turystyki przyjazdowej w latach 2002 – 2006.
- Tab.5. Cele wizyt zagranicznych turystów w 2006 roku.
- Tab.6. Cele wizyt zagranicznych turystów na Słowacji według pór roku w 2004 roku.
- Tab.7. Regiony odwiedzone przez zagranicznych turystów w 2006 roku.
- Tab.8. Średnia długość pobytu turystów z wybranych krajów w latach 2002 – 2006.
- Tab.9. Kierunki i liczba zagranicznych wyjazdów turystycznych mieszkańców Słowacji w latach 1997 – 1998.
- Tab.10. Cele dłuższych wyjazdów zagranicznych mieszkańców Słowacji w latach 1997 – 1998.
- Tab.11. Cele krótkich wyjazdów zagranicznych mieszkańców Słowacji w 1998 roku.
- Tab.12. Przeciętne wydatki mieszkańców Słowacji na zagraniczne wyjazdy turystyczne w latach 1996 – 1998 (na osobę w SK).
- Tab.13. Formy organizacji zagranicznych wyjazdów długoterminowych w latach 1997 – 1998.
- Tab.14. Przeciętne wydatki Słowaków na krajowe wyjazdy turystyczne w latach 1996 – 1998 (na osobę w SK).
- Tab.15. Formy organizacji krajowych wyjazdów długoterminowych w latach 1997 – 1998.
- Tab.16. Baza noclegowa na Słowacji w latach 1993 – 2006.
- Tab.17. Liczba obiektów noclegowych według kategorii w latach 1993 – 2004.
- Tab.18. Liczba pokoi w poszczególnych typach obiektów zakwaterowania zbiorowego w latach 1993 – 2004.
- Tab.19. Przyjazdy turystów z Republiki Słowackiej do Polski w latach 1995 – 2006.
- Tab.20. Wydatki słowackich turystów w Polsce w latach 1997 – 2006 na jedną osobę.
- Tab.21. Wydatki Słowaków w Polsce w latach 1997 – 2006 na jedną osobę na jeden dzień pobytu.
- Tab.22. Wydatki odwiedzających jednodniowych z Republiki Słowackiej w Polsce w latach

1997 – 2006 na jedną osobę.

- Tab.23. Turyści z Republiki Słowackiej korzystający w latach 2000 – 2006 z obiektów zakwaterowania zbiorowego w stosunku do ogólnej liczby turystów przybyłych z tego kraju.
- Tab.24. Turyści z Republiki Słowackiej wynajmujący pokoje w hotelach, motelach i pensjonatach w stosunku do ogólnej liczby Słowaków korzystających z bazy noclegowej w latach 1993 – 1999.